

מאיר אוחנה ז"ל

1967-1942

סטודנטית מנחה:

שמחה דסה

התלמידים:

סרגיי דבורקין

מרק בלטר

מארינה מיגקוגולובה

שירלי לוסקי

אלכס ראש

חוות הנוער, תשע"ב.

דבר הסטודנטית:

את פרויקט ההנצחה של "יד לבנים" אני מלווה כבר שנתיים.

פרויקט הנצחה זה הינו פעילות חינוכית וערכית המחברת אותנו עם לוחמינו שנפלו ומקשרת בין הדור הצעיר שחי בהווה לבין ההיסטוריה החשובה של ארצנו.

השנה ליוויתי במהלך הפרויקט את התלמידים מחוות הנוער. התלמידים נתבקשו להנציח את הנופל מאיר אוחנה ז"ל שגם הוא בוגר בית ספרם.

בתפקיד שמילאתי כמלווה של הקבוצה התפעלתי גם אני ממאיר אוחנה ז"ל. לעלות לארץ ישראל בגיל כ"כ צעיר, ללא משפחה ולתת את כל כולך למדינה שבה אתה מאמין, השאיר עלי רושם רב.

מאיר נפל במלחמת ששת הימים, מלחמה שללא ספק הייתה אחת מאבני הדרך המרכזיות של מדינת ישראל ומאיר זכה לקחת בה חלק. התלמידים למדו על מלחמת ששת הימים בכלל ועל מאיר אוחנה בפרט, כמו כן הם למדו על הקרב בבית הספר לשוטרים ובגבעת התחמושת.

אין ספק כי פרויקט זה הוא חשוב במיוחד. על מנת שנזכור תמיד את הנופלים ועל מנת שהנוער בבתי ספר ימצא את עצמו עוסק בנושא חשוב זה גם מעבר לימי הזיכרון הקבועים במהלך השנה.

שמחתי לקחת חלק בפרויקט זה ואשמח להמשיך ולקחת בו חלק.

בהזדמנות זו אני רוצה לומר תודה לכל המסייעים בפרויקט ביניהם החברים והמכרים השונים של הנופל שמי כמוהם יודע שלא תמיד קל להעלות זיכרונות מאותם ימים כאובים. כמו כן תודה למנהלי הפרויקט והמדריכים.

בהצלחה רבה בהמשך,

שמחה דסה

מכללת אפרתה.

רב טוראי אוחנה מאיר

בן דויד ואליס. נולד ביום י"ז בניסן תש"ב (4.4.1942) בעיר מרקש אשר במרוקו. את שנות ילדותו עשה בארץ מולדתו ושם למד בבית ספר יסודי. מצעירותו נמנה עם תנועת נוער ציונית אשר פעלה בקרב יהודי המקום. מאיר לחץ על הוריו וכתוצאה מכך הסכימו להרשות לו לעלות במסגרת "עלית הנוער" - ובשנת 1956 עלה לארץ, והוא אז בן י"ד. בעלותו התקבל לחוות הנער הציוני על שם גולדשטיין בירושלים, שם סיים גם את לימודיו התיכוניים. היה נער אחראי ומסור וקבוצת ילדים צעירים נמסרה לטיפולו ולהדרכתו. נתחבב על חניכיו ועזר לילדים אשר בהם טיפל והיה דמות מחנכת. שנתיים ימים היה יושב ראש במועצת הנוער של החווה. בסיימו את לימודיו התגייס לצה"ל באוקטובר 1961 ושירת בנח"ל. יצא לקורס מ"כ ושימש כמדריך שם. כתום שירותו הצבאי נרשם לאוניברסיטה העברית בירושלים ואחרי שלוש שנות לימודים עמד לקבל את התואר הראשון (B.A.) במדעי המדינה ובאנגלית. בימי לימודיו הדרך קבוצת נוער במשך שנה אחת. התעניין בחיים הפוליטיים ועמד לצאת להשתלם בארצות הברית ביחסים בינלאומיים, כי שאף לעסוק בענייני מדינה במשרד החוץ; אולם שאיפתו לא הגיעה למימוש. מטבעו היה חברותי מאוד, אהב ספורט וחיבב מוסיקה וספרות. את ירושלים אהב אהבה עזה ואף כי הוצעו לו מקומות עבודה שונים לא הסכים לעזוב אותה כי בה חי מיום בואו לארץ - ועד נפלו במלחמת ששת הימים, ביום כ"ז באייר תשכ"ז (6.6.1967), היום השני לקרבות. היה רובאי בפלוגה שפרצה את הגדרות של בית הספר לשוטרים ופתחה את הדרך להמשך הלחימה של הגדוד, ובמשך קרב זה, שנערך בגבעת התחמושת, מצא את מותו. הובא למנוחת עולמים בבית הקברות הצבאי שעל הר הרצל בירושלים. כמה עמודים הוקדשו לו בחוברת שהופיעה מטעם עיריית נהריה לזכר הבנים שנפלו במערכה. בספר "אריות גבר" של מפקדת הצנחנים, הובאה ביוגרפיה שלו עם תיאור הקרב האחרון. פרשת חייו ומותו הובאה בספר "נזכור" שבהוצאת האוניברסיטה העברית בירושלים והסתדרות הסטודנטים שבה ובעריכת יהודה האזרחי.

(דף זה הוא חלק ממפעל ההנצחה הממלכתי 'יזכור', שנערך ע"י משרד הביטחון)

חברים

מספרים

אבישי בן פורת המ"כ של מאיר:

"ביקשתי מכל חייל שיספר על עצמו עול משפחתו. האיש הזה תמיד אמר 'אני לבד' ואחרי שהוא נהרג זה היכה בי בפנים. הסמל של החייל האלמוני. בגיל 14 הוא הגיע לארץ דרך עליית הנוער. מה שנקרא היום "נוער עולה", את ההחלטה הכי חשובה שלו הוא קיבל בגיל 14..."

הרב חנן פורת:

"עם ישראל כולו חרד עד מאוד ובתוך החרדה הזאת הייתה איזושהי אמרה שעלתה גם באוהלים וגם במחנות שאני זוכר אותה היטב. לא עוד שואה. גיורא אשכנזי שהיה לא רק מפקד נערץ, אלא גם אבא טוב, רצה לקרב את הלבבות בתוך המחלקה ובתוך הפלוגה. הוא הציע לי להיות שותף לאוהל עם מאיר אוחנה. מאיר אוחנה מאוד כאב את העובדה שהמרוקאים נראים בעיני הציבור כאנשים פרימיטיביים וארץ מרוקו נראית כארץ פרימיטיבית. הוא סיפר לי 'תדע לך שמרוקו היא ארץ פורחת. איזה תפוזים יש שם... יש אוניברסיטאות מעתירות. קזבלנקה עיר גדולה לאלוקים...' הרגשתי שהוא אומר את הדברים האלו, הוא אומר אותם מליבו. הגיע העת להתכונן בפועל לקרב. ביקשו מאתנו לפרק את האוהלים ושכל אחד ייקח בפלג האוהל שלו את הציוד שאתו הוא יוצא לקרב. אמרנו זה לזה 'בוא נשאר עם אוהל אחד, עם שני פלגיו, נכניס את הציוד שלנו יחד'. עמדנו לצנוח באל-עריש. לפתע מגיעה הידיעה: משנים תכניות. עולים לירושלים.

המחלקה שלנו קיבלה את תפקיד פריצת הגדר של בית הספר לשוטרים (מול גבעת התחמושת) קיבלנו הנחייה להתחיל לרוץ ולהשחיל את הבונגלו - זה צינור הנפץ שאמור להתפוצץ ולפתוח פתח בגדר. תוך כדי ריצה אני חש שהבונגלו מקבל איזושהי בטן. שוקע משהו.. אני מסתכל לאחור ואני רואה - מאיר איננו. מאיר לפי מיטב זכרוני היה צמוד

אלי. רץ מאחורי. חטף כדור נפל במקום ונהרג. התוודעתי לעומק לגורלו של מאיר אוחנה ולמותו.

...ואחרי המלחמה הגדולה והניצחון ואחרי כל ההוד והתפארת והתפילה בצל הכותל. אחרי כל אלו, כשחזרנו ליפו וראיתי את שני פלגי האוהל עם הציוד של מאיר אוחנה מוטל על הקרקע לא יכולתי להתאפק עוד ופרצתי בבכי..."

ראובן צור, המורה של מאיר:

"הוא היה סופר אינטליגנט. מזה נבעו שני דברים. דבר אחד, הוא היה תלמיד מבריק. מה שהיה יותר מעניין, שהוא היה נואם מבריק. התלמידים היו קוראים לו מנחם בגין, אז למנחם בגין עוד לא הייתה הילה של ראש הממשלה אלא של מנהיג האופוזיציה".

דב זיס, רכז הדרכה:

"מאיר נבחר כמה פעמים ליושב ראש מועצת הנוער. המנהל מאוד תמך במאיר אוחנה ומאיר ידע יפה מאוד ומהר מאוד במה המנהל מעוניין. במקביל ללימודיו שימש מאיר כמדריך בחווה.

הוא היה למדן גדול. פרפקציוניסט בכל דבר שעשה. אני מאמין באמונה שלמה שהוא תרם לתלמידים הרבה מהידע שלו".

חיים חביב חבר לגרעין ולשירות הצבאי:

"היינו יחד בהכשרה בקיבוץ ניצנים שירתנו יחד בחטיבת הצנחנים. הוא היה מאוד פרפקציוניסט גם בצבא מאלה שבטוח הולכים לקצונה. החיילים שלו מאוד אהבו אותו.

הוא מאוד דאג להם. הייתה לו כריזמה מאוד מיוחדת, איזה ברק בעיניים עם חיוך מאוד מיוחד.

כשהוא הלך ללמוד באוניברסיטה ספרות אנגלית ויחסים בין לאומיים הוא חלם להיכנס לשירות החוץ".

בחוריה, ידידה קרובה:

"מאיר למד מחוץ לבית הספר אחרי שסיים תיכון. מי שלמד בחוץ היה משכיל. היה לנו מועצת נוער שהחליטה על תרבות ספורט. אני הייתי בוועדת העבודה אז כל התלמידים היו עובדים. הוא למד גם בתיכון העיוני וגם במעשי הלימודים היו קשים ורציניים. מאיר היה גדול ממני בשנתיים. הוא למד בעיר כי התיכון היה רק עד כיתה י'.

בזמן מלחמת ששת הימים הייתי מטפלת בחווה, הייתה אז שמועה שיש הרבה פצועים. בלילה הלכנו לעזור לפצועים ואז גילינו שמאיר נפל. מאז כל שנה אנחנו עולים לבית הקברות. הוא נפטר בגיל 24 כשלמד באוניברסיטה. הוא רצה להיות שליח בחו"ל. זה היה החלום שלו.

מאיר היה שותף, מאהב וחבר לנשק. השנה נערך סרט לזכרו של מאיר אוחנה מכיוון שאנחנו התבגרנו והוא נישאר צעיר, כולנו מבוגרים. הוא נפטר בגיל 24. במותו ציווה לנו מאיר חיים ומשום כך עלינו להעריך את מה שיש לנו. אנחנו צריכים לדעת להגיד תודה, לכבד את הורינו, יקירינו ונכדינו להביט סביב ולהיות מאושרים בחלקינו.

אני מארגנת כל שנה אזכרה בביתי ביום הפטירה שלו. כשהצעתי את הרעיון, החברים התעניינו מאוד והייתה להם מוטיבציה להגיע. מאז אנחנו נפגשים כל שנה, עולים לקבר ואחר כך באים לביתי ומעלים זיכרונות על מאיר.

מאיר היה אדם נאור מלא חיים ואופקים אין ספק שהיה יכול להגיע רחוק בחייו. אנחנו לא נשכח אותו לעולם. משהו במאיר חי אצל כל אחד ואחד מאתנו כל אחד חושב על מאיר איכשהו. כל שנה באזכרה אני כותבת משהו ומקריאה אותו.

מאיר עלה לארץ בלי אימא, בלי אבא, בלי אף אחד. הוא חשב שההורים שלו יבואו והכל יסתדר אבל בחיים יש הפתעות. המלחמה לקחה אותו והשאירה את המשפחה כואבים. כולם אהבו אותו. לא בגלל שהוא נפל, היה לו משהו מיוחד הוא אהב את כולם וצחק עם כולם. דיבר עם כולם בגובה העיניים".

יאיר רביב, חבר קרוב:

"מאיר אוחנה ז"ל ואני הגענו לחווה בשנת 1956 דרך עליית הנוער אך היות והיה מבוגר ממני בשנה לא היינו באותה קבוצה חברתית ולכן לא יצא לי להכיר אותו. ההכרות הממשית אתו הייתה במסגרת פעילותנו המשותפת במועצת התלמידים. הוא שימש כיושב ראש המועצה ואני שימשתי כיושב ראש של אחת הוועדות של מועצת התלמידים, כך שהתוודעתי אליו יותר עמוק וברבות הזמן אף היינו מקורבים אחד לשני. היו התמודדויות מאוד לא פשוטות בתחום הפעילויות של מועצת הנוער, והוא היה פעיל מאוד במועצה. היו מאבקים בין התלמידים לגבי הפעילות שלו. אך הייתה לו אפוזיציה מאוד חזקה בתוך התלמידים. מאיר ידע לשכנע.

מאיר היה אדם פרפקציוניסט בצורה קיצונית. בחור מאוד הישגי והדבר בא לידי ביטוי הן בלימודים והן בפעילותו החברתית, גם בהיותו מדריך דרש מחניכיו להיות הישגיים ופרפקציוניסטים. הוא היה איש מתוכנן להפליא וסידר את מהלך חייו היום יומיים לפי תכנית סדורה מראש ומתוכננת עד הפרט האחרון. הוא ידע מה יעשה בעתיד ולפי זה תכנן את מהלכיו. במקביל ללימודיו באוניברסיטה הוא נרשם לקורס צוערים של משרד

החוץ משום ששאף להיות דיפלומט. מאיר היה בעל כושר רטורי מדהים וכושר שכנוע מפליא, כך הוא רכש את אימונם של חניכיו שהעריצו אותו והיה מודל לחיקוי עבורם.

מאיר התגייס לנח"ל בשנת 1962 ואילו אני התגייסתי בשנת 1963. כאשר הגעתי לטירונות הוא שימש כמפקד הכתה שלי וכך הכרתי אותו גם בתור חייל. כמפקד הוא דרש מחייליו רמות ביצוע גבוהות ובעיקר דייקנות, אמינות ויושר. כחברים, הוא ידע לעשות הפרדה ברורה בין חברותינו משכבר הימים לבין היותו המפקד שלי. הוא הפגין כלפי גם קשיחות כפי שנדרש מתוקף תפקידו, אך גם גילה כלפי אנושיות. לא פעם בזמן הפנוי מחוץ למסגרת האימונים היינו מעלים חוויות ילדות מהעבר.

במלחמת ששת הימים נפצעתי בקרב על שכונת שיח ג'ראח. לבית החולים הגיעו פצועים רבים מאזורי הקרבות בירושלים ושם נודע לי על נפילתו של מאיר בקרב על גבעת התחמושת. הידיעה הכתה אותי בהלם וברגע הראשון לא רציתי להאמין ולא יכולתי לעקל את הדבר..."

שאול אלבז, חבר ילדות:

"התפתחה בינינו ידידות בלתי רגילה. יצאנו לגרעין נח"ל ביחד, כמובן שהיינו באותה חטיבה – חטיבת הצנחנים. הוא היה חייל טוב, ממושמע, פרפקציוניסט כמו שהוא היה בכל דבר ולכן גם בתום הטירונות הוא נבחר להיות מאלו שהולכים לפיקוד, לקצונה.

באותו ערב, שאנחנו קיבלנו את צו 8, נכנסתי לחדר שלו ואני רואה את מאיר יושב וכותב ובפעם הראשונה הוא לא אומר לי מה הוא כותב. ואז אני משכתי לו את היד ובראש הדף היה כתוב: צוואה. ואני אומר לו 'מה השיגעון הזה?' הוא אומר לי אני רוצה שיהיה הכול מסודר".

"עודני מביט בך עלם חמודות שכמותך,

ומול עיני עלם תמיר

עם חיוך זוהר ומבט שמאיר.

ופלומת שפם שזה עתה מעל שפתותיך נבטה

וקרן התקווה שמעניך ניבטה.

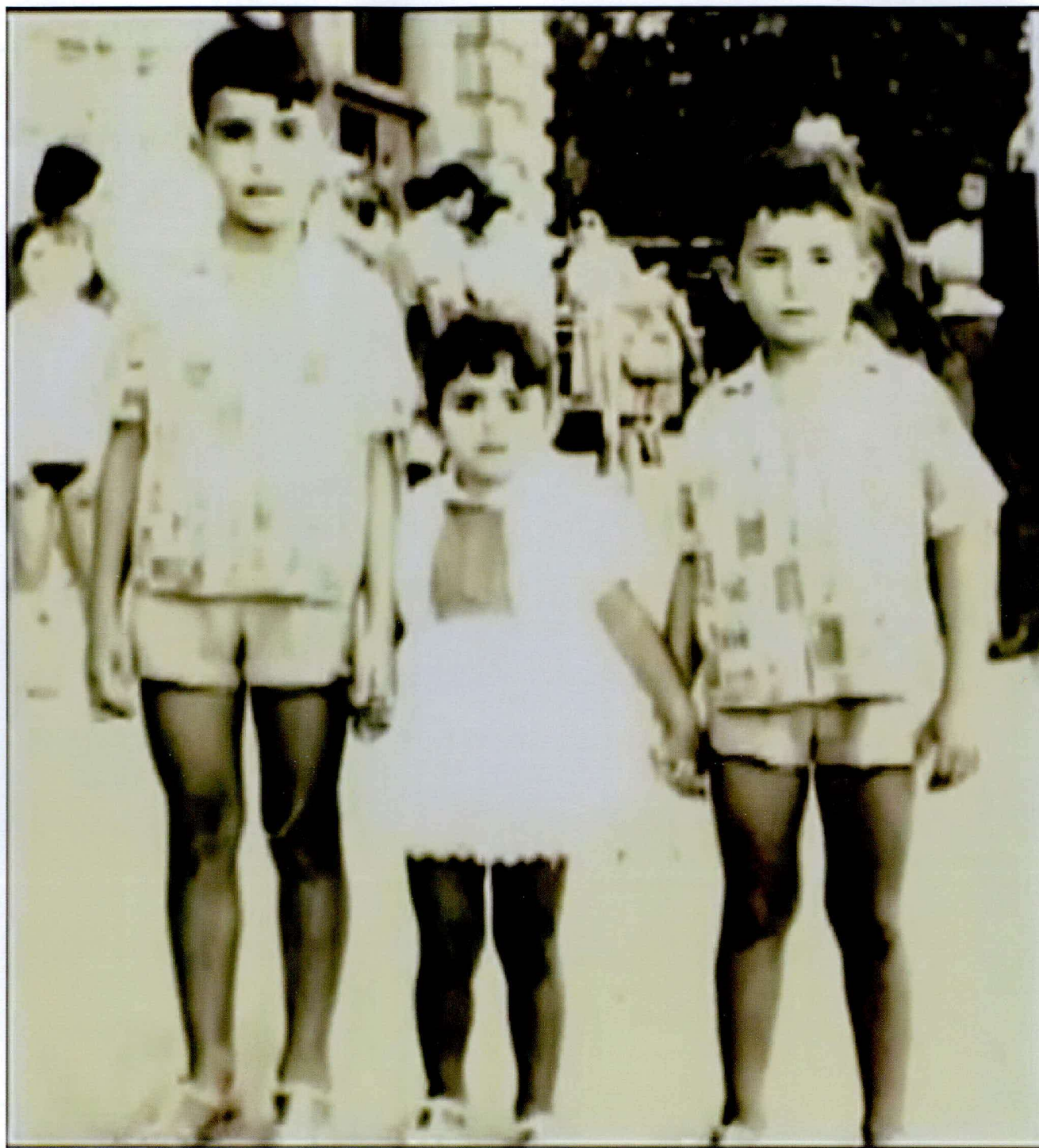
ופניך, שזופים. שקמט במ לא חרש.

ואתה כל כך צעיר... שמור כמו חדש.

כך אחי תיחרט לעד במוחי..."

תמונות מספרות

חדה של מאיר בחוות המער הציוני

במסיבת פורים בחווה

25-11-65

מס' 1000

[illegible]

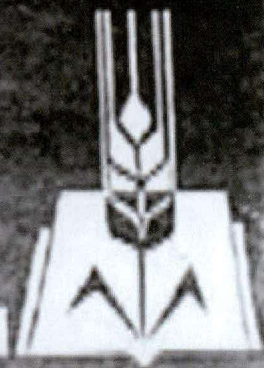

חידת הנער הציוני - ישראל נודד שטיי

חדד

מחזור י'
תש"ח
תש"ח

חברת

חטיבת הצנחנים

אורי ליבוביץ
משה מבודך
צבי מגן ימוצנוב
שלמה מגריל
אבינועם מיודוב
מאיר מלמודי
איתן נאווה

מאיר אוחנה
יורם אלישיב
יוסף וזוז אלמליח
יהודה אשכול
גיורא אשכנזי
אברהם בינשטוק
משה (מושיק) בלזם